

odpad je energ!e

Program EFEKT- Státní program na podporu úspor energie
a využití obnovitelných zdrojů energie

MPO, STEO, SMO

www.odpadjeenergie.cz

ÚVOD

Česká republika se díky politice MŽP dostává do problému s komunálními odpady, protože nepodporuje a nerozvíjí jejich energetické využívání.

ODPAD JE ZDROJ ENERGIE. To vědí všechny evropské státy kolem nás. My jsme ale přesvědčováni, že vše vyřeší pouze třídění odpadů. Doplácejí na to obce a tím i všichni občané.

Změňme to a žádejme, aby se odpady používaly k výrobě energie a nevyhazovaly se bez využití na skládky. Je to rozumné a životnímu prostředí to prospěje! Moderní spalovny jsou čisté.

PROČ „ODPAD JE ENERGIE“?

- Česká republika téměř nevyužívá komunální odpady jako zdroj energie - pouze 10-12%.
- Veřejnost není informována o možnostech energetického využívání odpadů, resp. je desinformována – Hnutí DUHA.
- Tento stav je nutné změnit ! Odpad je cenný zdroj energie. Je špatné ho vyhazovat na skládku.

Co chceme?

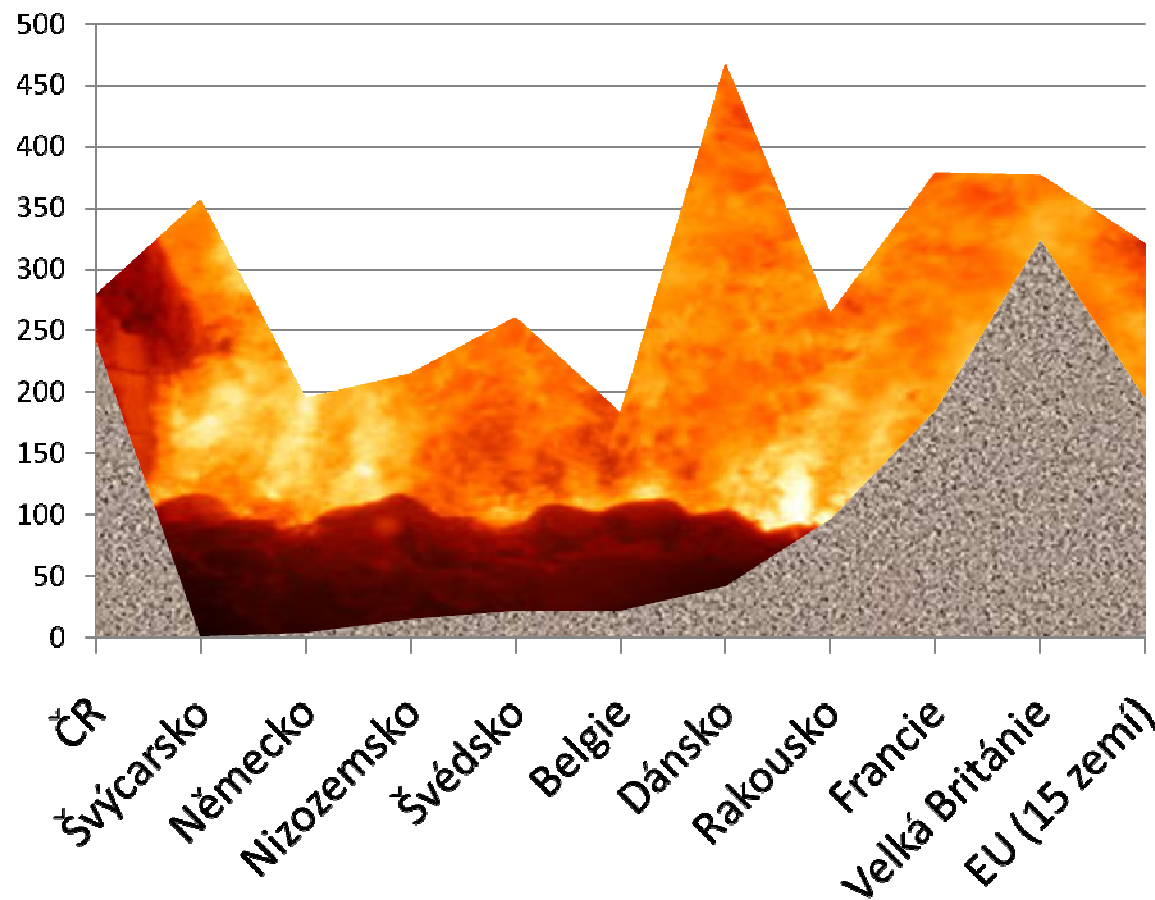
- Přesvědčit veřejnost, že využívat odpady k výrobě energie je potřeba. K tomu je nutné vybudovat nové kapacity. Praha-Brno-Liberec nestačí.
- Sdělit, že moderní spalovny odpadů jsou čisté a životnímu prostředí neškodí.

ARGUMENTY

- Česká republika neplní závazky EU plynoucí ze Směrnice 31/99/ES o skládkách odpadů a **NESNIŽUJE** množství skládkovaných odpadů.
- Svět hledá náhradní zdroje energie za fosilní paliva, jejichž zásoby se vyčerpávají.
- Panuje hluboká krize odbytu druhotných surovin vytríděných z odpadů - papír, plasty, aj. – Evropa je závislá na exportu do Číny.
- Přísné zákony neumožňují stavět zařízení, která by životnímu prostředí neprosívala.

ENERGETICKÉ VYUŽÍVÁNÍ A SKLÁDKOVÁNÍ KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ V VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTECH

(kg/osobu/rok)

Česká republika skládkuje téměř všechen směsný komunální odpad, Švýcarsko žádný.

- Energetické využívání
- Skládkování

Švýcarsko využívá všechen směsný komunální odpad k výrobě tepla a elektrické energie, Česká republika téměř nic.

ČESKÁ REPUBLIKA – RÁJ SKLÁDEK

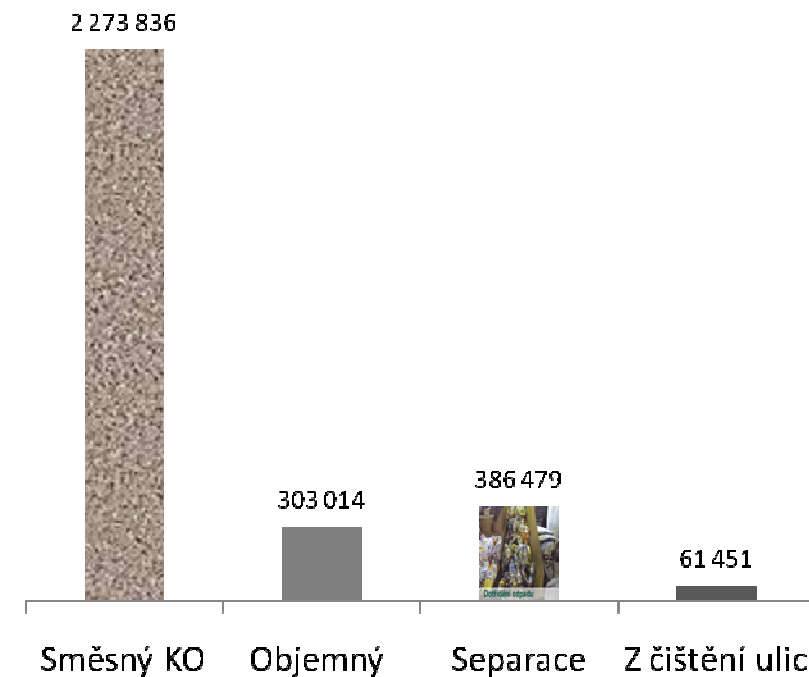
- „Procentuální podíl skládkovaných komunálních odpadů stoupá.
- Téměř veškeré směsné komunální odpady jsou skládkovány.
- Snížení hmotnostního podílu komunálních odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování není plněn.
- Z výsledků není patrný žádný trend ke snižování skládkování komunálních odpadů.
- Na regionální úrovni nejsou doposud vytvářeny integrované systémy nakládání s odpady a zajišťovány dostatečné technologické kapacity pro plnění všech cílů POH ČR."

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí ČR. Druhá hodnotící zpráva o plnění nařízení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky za roky 2005 – 2006, citace

PRODUKCE KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ

(t/rok)

ODPAD	2 007
Směsný komunální odpad	2 273 836
Objemný odpad	303 014
Separace	386 479
Z čištění ulic	61 451

Zdroj: ČSÚ

PŘES 80% SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU KONČÍ BEZ VYUŽITÍ NA SKLÁDKÁCH

!

ROSTE PODÍL SKLÁDKOVANÝCH = NEVYUŽITÝCH ODPADŮ

Z celkového množství vyprodukovaného komunálního odpadu se v ČR v roce 2003 uložilo do skládek 72%.

V roce 2007 to bylo už celých 83%. To je více než 2,5 mil. tun odpadu, který by mohl být využit na výrobu energie.

HIERARCHIE NAKLÁDÁNÍ S ODPDY

17. Června 2008 přijal Evropský parlament novou směrnici o odpadech. Členské státy jsou povinny implementovat obsah této směrnice do své národní legislativy do 24 měsíců od data jejího vydání – tj., že do roku 2010 musíme připravit zcela nový zákon o odpadech, který bude odpovídat požadavkům této směrnice. Část hierarchie plníme: z komunálních odpadů se třídí všechny využitelné složky (papír, sklo, plasty, nápojové kartony) a recyklují se na jiné výrobky.

Zbytek po vytrídění však jde na skládky, tj. "odstranění". Podle evropské směrnice, která bude do dvou let platit i pro nás, by se však tyto odpady měly ještě jinak (energeticky) využít, a teprve zbytek (struska) může být uložen na skládku.

odpad je
energ!e

1.PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ

Chovat se tak, abychom tvořili co nejméně odpadů.

2.OPĚTOVNÉ POUŽITÍ

Věci, které již nepotřebujeme, nevyhazovat, ale nalézt pro náhradní využití.

3.MATERIÁLOVÉ VYUŽITÍ

Třídít odpady v domácnosti, vyrábět z nich nové výrobky

4. JINÉ VYUŽITÍ (NAPŘ. ENERGETICKÉ)

Ze zbytkových odpadů , které nelze jinak využít, vyrobit energii.

5. ODSTRANĚNÍ

Do skládky ukládat pouze inertní odpady.

Zdroj: Strategie měst a obcí ČR pro nakládání s KO, 2008

Co požaduje EU a k čemu jsme se zavázali

Evropská unie požaduje radikální omezení skládkování odpadů a posléze vůbec ukončit skládkování.

Ukládá to evropská směrnice 99/31/ES, za jejíž neplnění nám hrozí kromě mezinárodní ostudy taky velké finanční postihy.

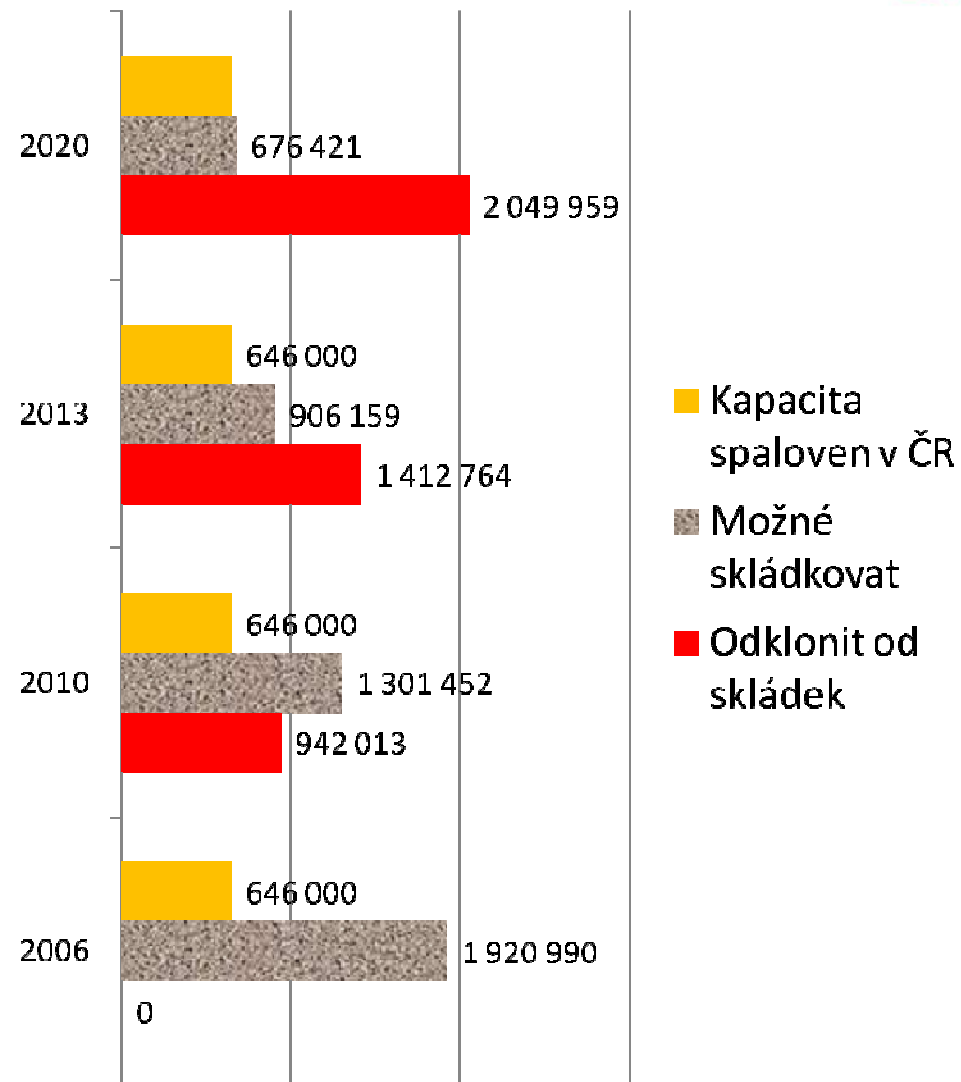
Termíny pro redukování množství odpadu ke skládkování:

2010 o 25% méně biologicky rozložitelných odpadů než v roce 1995

2013 o 50% méně biologicky rozložitelných odpadů než v roce 1995

2020 o 65% méně biologicky rozložitelných odpadů než v roce 1995

Česká republika tyto požadavky neplní.

V roce 2010 nebudeme smět uložit na skládky 900 tis. tun odpadu. Současné kapacity spaloven 646 tis. tun jsou nedostatečné a samotné třídění odpadů to nevyřeší.

ENERGETICKÉ VYUŽÍVÁNÍ ODPADŮ JE ŘEŠENÍM

- Výhřevnost směsného komunálního odpadu dosahuje úrovně hnědého uhlí (10 – 13 MJ/kg)
- Odpad jako energetická surovina vzniká tam, kde je zároveň spotřeba energie, tj. tam, kde žije člověk. Odpadají náklady na těžbu a dopravu.
- Odpad se produkuje stále a odbyt energie není limitován trhem, na rozdíl od ostatních surovin.

ENERGETICKÉ VYUŽÍVÁNÍ ODPADŮ ZNAMENÁ

- Prokazatelně **nejčistější zdroje energie** získávaný termicko -oxidačním procesem. Žádné, sebelépe odsířené spaliny z elektrárenských procesů se nemohou svojí kvalitou srovnávat s vyčištěnými spalinami z procesů energetického využívání odpadů.
- Snížení objemu odpadu ukládaného na skládku **10 x !**
- Snížení hmotnosti odpadu ukládaného na skládku **o 70% !**
- Mineralizaci organického uhlíku.
- Inertní vlastnosti zbytkových materiálů z procesu energetického využívání odpadů zajišťují jejich trvale **bezpečné uložení** do zemské kůry nebo **zpracování na použitelné produkty**.
- Energetické využívání odpadů je z hlediska životního prostředí neutrální ve vztahu k oxidu uhličitému, který vznikne oxidací organického uhlíku. Tímto se, v porovnání se skládkováním, **zamezí emisím skleníkových plynů** - uhlovodíků (z velké části metanu).

ENERGETICKÉ VYUŽÍVÁNÍ ODPADŮ JE OVĚŘENO DLOUHODOBÝM VÝVOJEM

odpad je
energ!e

- Rozrůstající se města měla s odpady stále větší potíže, hlavně se zhoršovala hygienická situace. V polovině 19. století vypukla epidemie cholery. Odpady se začaly odvážet na skládky. Problém s kapacitou.
- První velké spalovny vznikly zanedlouho - v letech 1876/77 začaly pracovat v Leedsu, Manchesteru a Birminghamu. V roce 1892 bylo v Británii už na padesát spalovacích zařízení.
- Rozvoj spalovacích zařízení nastal také v Německu, kde byly spalovny budovány vesměs německými firmami. Ve Švýcarsku byla zprovozněna první spalovna v roce 1904 v Curychu.
- **V Čechách byla postavena první spalovna v roce 1905 v Brně** a byla provozována do roku 1941. V Praze byla postavena spalovna v třicátých letech minulého století ve Vysočanech a spalovala odpady do šedesátých let minulého století. Později sloužila jak teplárna. Zbourána byla na počátku 21. století.
- Již první spalovny z minulého století vyráběly z odpadů energii.
- Současně se vyvíjely i stále dokonalejší systémy čištění spalin a zbytkových materiálů.

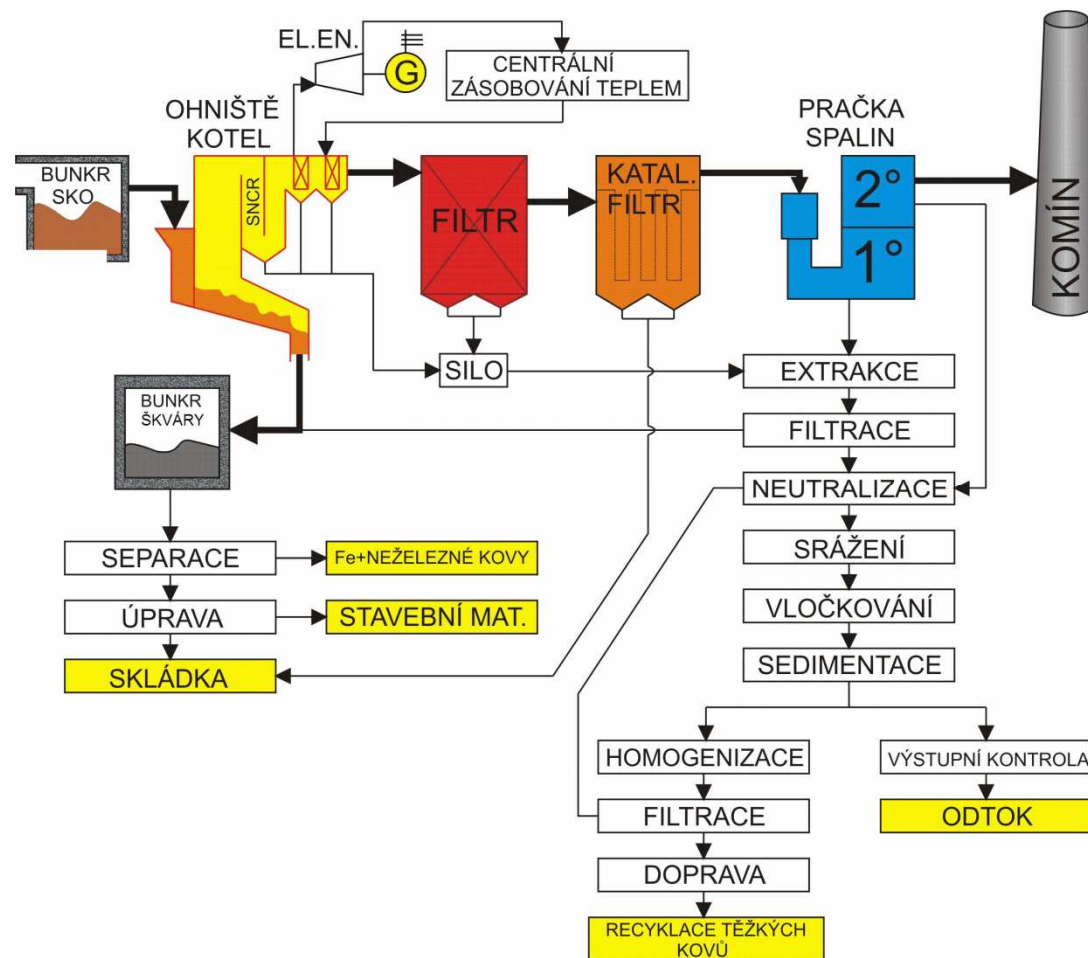

MODERNÍ SPALOVNA JE KOMPLEXNÍM ZAŘÍZENÍM VYRÁBĚJÍCÍM ENERGII Z ODPADU

Bern, Švýcarsko

KOMPLEXNÍ, OVĚŘENÁ TECHNOLOGIE

Příklad technologického řetězce s odvodem vyčištěných pracích vod (Zdroj: E.I.C., spol. s.r.o.)

SOUČASNOST

- V Evropě je provozu přes 340 zařízení na energetické využívání komunálního odpadu.
- V České republice jsou v provozu tři taková zařízení.
- V polovině 80-tých let minulého století začala výstavba spalovny v Brně, v roce 1998 byla zprovozněna malešická spalovna. V roce 1999 spalovna v Liberci.
- V Čechách přibližně každý region bude potřebovat 1 zařízení na energetické využívání odpadů.
- Český stát však energetické využívání odpadů nerozvíjí a raději nechává 2,5 milionu tun spalitelných odpadů ročně vyhodit na skládky.

JEDNOZNAČNĚ POZITIVNÍ PŘÍNOS K OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

odpad je
energ!e

V Evropské unii se v roce 2006 vyrobila energie z přibližně 59 milionů tun směsného komunálního odpadu –zbytkového, jinak nevyžitélného odpadu. Díky tomu nebylo nutné spálit od 6 do 32 milionu tun fosilních paliv - množství závisí na tom, jaký druh paliva nahrazujeme (plyn, ropa, uhlí). (Zdroj: CEWEP)

MÝTY A SKUTEČNOSTI

MÝTY	SKUTEČNOST
TAM, KDE JE SPALOVNA, LIDÉ PŘESTÁVAJÍ TŘÍDIT?	Energeticky se využívají až ty odpady, které zbudou po vytrídění. Město Liberec patří k nejlepším ve třídění odpadů v ČR. Třídění je věc výchovy a vůle.
PROBLÉM DIOXINY ?	„Dioxiny“ je souhrnné označení pro 210 chemických vysoce nebezpečných látek. Hlavním zdrojem pro člověka je potrava, zejména rostlinné a živočišné tuky. Z masa a mléka přijímáme více než 50% dioxinů, zatímco dýcháním jen 1 – 5%. Dioxiny se tvoří při každém spalování, např. i při spalování dřeva či hnědého uhlí. Moderní spalovny díky kvalitnímu čištění plynů emitují minimální množství těchto látek. Největším zdrojem tohoto znečištění jsou lokální topeniště, hutní provozy a automobilové spaliny.
PLÝTVAJÍ SPALOVNY MATERIÁLEM, KTERÝ BY SE DAL JINAK VYUŽÍT ?	Přesně naopak. Spalovny vyrábějí z odpadu, který se již jinak nedá využít, teplo a elektrickou energii. Ušetří se tak významné množství uhlí nebo ropy, které by se musely složitě vytěžit a draze zaplatit.

Neexistuje žádný rozumný důvod, proč bychom neměli využívat obnovitelnou energii, která je obsažena ve zbytkovém, jinak nevyužitelném, komunálním odpadu.

www.odpadjeenergie.cz